

До протоколу № 207
від 20 травня 2026 року

ВИСНОВОК

до проекту Закону України
«Про внесення зміни до Закону України
«Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»
щодо соціальних нормативів у сфері підтримки та
реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей»
(реєстр. № 15106 від 30.03.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 20 травня 2026 року (протокол № 207) розглянув проект Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106 від 30.03.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці зазначено, що законопроект розроблено з метою надання Кабінету Міністрів України чітких правових підстав для визначення з урахуванням особливих соціальних, медичних, психологічних та професійних потреб ветеранів війни і членів їх сімей особливостей застосування державних соціальних нормативів, а також удосконалення механізмів реалізації державної ветеранської політики.

Законопроект стосується предмета відання Комітету в частині визначення особливостей доступу ветеранів війни та членів їх сімей до освітніх послуг як складової державних соціальних нормативів. При цьому питання освіти має супутній характер у межах ширшого регулювання державної ветеранської політики та соціальних гарантій.

Проект не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 10.02.2026 № 4774-ІХ.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) звертає увагу на обмеженість кола осіб, на яких

поширюється дія законопроекту. Так, згідно із положеннями ст. 1¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», *державною політикою соціального захисту охоплюються не тільки ветерани війни та члени їх сімей, а й ще члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України*, які також потребують особливої уваги з боку держави, а також поваги та шанобливого ставлення до них, враховуючи жертвність їхніх близьких у захисті Батьківщини.

ГНЕУ звертає увагу на відсутність юридичної визначеності, підкреслюючи, що такі формулювання як «інші показники якості» або «доступ до послуг» є надто загальними і не дають чіткого розуміння їх змісту, що суперечить принципу верховенства права і вимогам правової визначеності та створює ризики довільного застосування норм.

Також ГНЕУ звертає увагу на техніко-юридичні недоліки, зокрема:

- некоректне використання розділу «Прикінцеві та перехідні положення» у законопроекті про внесення змін;
- необхідність перегляду строків набрання чинності, які не узгоджуються з обсягом завдань, покладених на Кабінет Міністрів України.

Міністерство освіти і науки України не має пропозицій та зауважень до законопроекту.

Міністерство фінансів України зазначає, що прийняття акта не потребуватиме фінансового забезпечення з відповідних бюджетів та в межах компетенції зауважень до законопроекту не має.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України підтримує проект Закону.

Національна академія правових наук України (далі – НАПрНУ) не підтримує законопроект і прямо зазначає, що він не може бути рекомендований до розгляду Верховною Радою України.

Ключовим зауваженням НАПрНУ є те, що запропоноване регулювання є надлишковим, оскільки чинний Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» вже містить комплекс норм, які фактично визначають особливості доступу ветеранів до соціальних, медичних, освітніх та інших послуг через систему пільг і пріоритетності. Відтак законопроект дублює існуюче правове регулювання.

Також НАПрНУ наголошує, що запропонована норма має декларативний характер, оскільки не встановлює нових механізмів чи конкретних нормативів, а лише надає Кабінету Міністрів України широкі дискреційні повноваження без чітких орієнтирів. Це створює ризики довільного тлумачення і порушення принципів правової визначеності та передбачуваності.

Окремо зазначається, що базовий соціальний стандарт (прожитковий мінімум) вже є єдиним для всіх категорій громадян, включно з ветеранами, тому виокремлення спеціальних соціальних нормативів у запропонованому вигляді є необґрунтованим. Крім того, положення про те, що нові особливості не можуть змінювати рівень соціальних гарантій, фактично нівелює зміст запропонованих змін.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу повідомляє, що правовідносини, які плануються врегулювати законопроектом, не регулюються правом Європейського Союзу та Угодою про асоціацію з Європейським Союзом.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти на своєму засіданні від 11 травня 2026 року розглянув проект Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106 від 30.03.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, надані до нього експертні висновки, пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеному головним з підготовки цього законопроекту, самостійно визначитися щодо нього під час голосування на своєму засіданні з урахуванням усіх наданих зауважень та пропозицій.

Заслухавши та обговоривши інформацію заступника Міністра у справах ветеранів України Ф. Фархадова, заступника Голови Комітету С. Колебошина, начальника відділу державної соціальної допомоги Департаменту видатків бюджету соціальної сфери Міністерства фінансів України Н. Аванесової, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання проекту Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106 від 30.03.2026), поданого Кабінетом Міністрів України, розглянути висловлені до нього зауваження та пропозиції та самостійно визначитись під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених у цьому Висновку зауважень і пропозицій.

2. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеному головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК